

Statisztika egyszerűen – segédlet települési bűnmegelőzési stratégiák statisztikai részének elkészítéséhez

Önmagában a statisztika szükséges, de nem elégséges feltétele a következtetéseknek. A helyi problémák megértéséhez azonban nagy segítséget nyújthat a település bűnügyi helyzetének ismerete. A statisztika segítségével képet kaphatunk a településen tapasztalható bűnözés mértékére vonatkozóan, megismerhetünk tendenciákat és kitérhetünk az elkövetők vagy áldozatok jellemzőire.

A pontos adatok ismeretéhez és tudásunk bővítéséhez kérjünk segítséget a rendőrségtől, hiszen az országos, vármegyei illetve a településünkre jellemző bűnügyi adatokat a rendelkezésünkre tudják bocsátani. **A rendőrségtől célszerű szerkeszthető formában, például excel táblázatban megkérni az adatokat munkánk megkönnyítése érdekében.**

Ne feledjük el továbbá azt sem, hogy amennyiben a vármegyében működik bűnmegelőzési tanács, érdemes felvenni a területileg illetékes titkárral a kapcsolatot, hiszen bűnmegelőzési, stratégiaalkotási tapasztalata nagy segítségünkre lehet mind a statisztika elkészítése, mind a további munka során.

A kriminalitásra vonatkozó statisztikai adatokat találhatunk a Bűnügyi Statisztikai Rendszerben (a továbbiakban: BSR) is. Ez egy bárki számára ingyenesen és egyszerűen hozzáférhető online adatbázis (<https://bsr.bm.hu/Document/Index>), ahol bűncselekményekre, sértettekre és elkövetőkre vonatkozó adatokat tekinthetünk meg különböző változók alapján, mint például életkor, nem, lakóhely, vagy iskolai végzettség. Természetesen ezek az adatok is felhasználhatóak a településünkre vonatkozó statisztikai elemzés során, azonban tekintettel kell lenni arra, hogy az itt található adatok gyűjtésében és rendszerezésében 2018-ban változás történt, ezért **2013-2018. I. félévéig, valamint 2018. II. félévétől kezdődően tudunk összehasonlítani különböző adatokat.**

A rendelkezésünkre álló statisztikai adatbázisokból több, alapvetően leíró jellegű statisztikai elemzést is készíthetünk. Ez azt jelenti, hogy a statisztikai információhalmaz egyes jellemzőit írjuk le a könnyebb megértés és átláthatóság érdekében. **Statisztikai elemzésünk során törekedni kell arra, hogy megállapításainkat közérthető formában tegyük meg.**

Regisztrált bűncselekmények

A településünkön regisztrált bűncselekmények száma azt mutatja meg, hogy a vizsgált évben mennyi olyan bűncselekmény történt településünkön, ami a hatóság tudomására jutott. Ezekkel az adatokkal leggyakrabban a következő formában találkozhatunk:

Regisztrált bűncselekmények száma Kiskerecsenyfelső-puszta településen	
Év:	Regisztrált bűncselekmények száma:
2018	45
2019	67
2020	68
2021	79
2022	80

Ezekből az adatokból növekvő tendencia rajzolódik ki számunkra, hiszen látható, hogy a regisztrált bűncselekmények száma évről évre növekszik a településen. Ennek grafikonnal történő vizualizálása segítheti a könnyebb megértést, valamint olvashatóbbá teszi a statisztikai elemzéssel foglalkozó szövegrészt:

Amennyiben a regisztrált bűncselekmények típusára vonatkozó adatbázissal is rendelkezünk, úgy egy egyszerű százalékszámítással meg tudjuk azt is állapítani, hogy a vizsgált évben a településünkön elkövetett bűncselekmények mekkora része, hány százaléka milyen jellegű volt¹. Ez megmutathatja, hogy településünk bűnügyi helyzete milyen irányba változott az évek során a bűncselekmények típusát illetően.

Regisztrált elkövetők és elkövetések

A regisztrált elkövetőkre vagy elkövetésekre vonatkozó adatok statisztikai elemzése során érdemes megvizsgálnunk, hogyan alakul a nemek szerinti megoszlás. Ez azt jelenti, hogy egy adott évben településünkön a bűncselekményt elkövetők mekkora része volt nő illetve férfi. Az elemzés során használhatunk abszolút számokat vagy százalékokat is.

Ezekkel az adatokkal leggyakrabban a következő formában találkozhatunk:

Regisztrált elkövetők száma Kiskerecsenyfelső-pusztai településen			
Év:	Regisztrált elkövetők száma:		
	férfi:	nő:	összesen:
2018	36	9	45
2019	59	8	67
2020	60	8	68
2021	67	12	79
2022	67	13	80

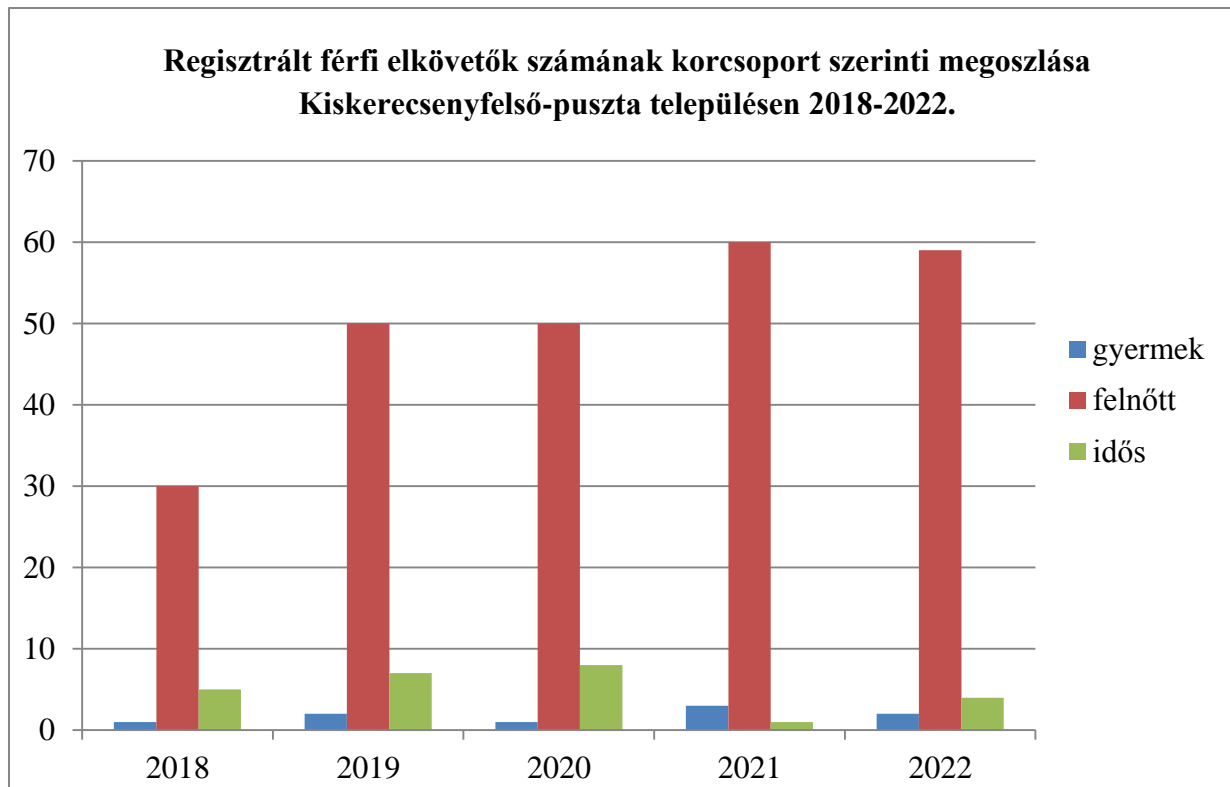
¹ A bűncselekmények jellegét tekintve célszerű a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény különös részében található fejezeteket alapul venni.

Ezekből az adatokból a regisztrált elkövetők nemek szerinti megoszlását tudjuk leírni statisztikával kifejezni. Ilyenkor az adott év összes regisztrált elkövetőjét vesszük a teljes 100 %-nak és azt számoljuk ki, hogy ennek mekkora része, hány százaléka volt férfi vagy nő. Természetesen itt is célszerű a végeredményt grafikonnal ábrázolni.

Amennyiben rendelkezésünkre állnak az elkövetők életkori adatai, úgy annak elemzését is célszerű elvégezni annak érdekében, hogy meg tudjuk vizsgálni az elkövetők életkori sajátosságait. Ez a megfelelő intézkedés kiválasztásánál, illetve a települési bűnmegelőzési stratégia beavatkozási területeinek meghatározásánál is fontos mutatószám lehet, hiszen ha azt tapasztaljuk, hogy a településen az elkövetők életkora évről-évre csökken, úgy mindenképpen a célcsoport életkorához mérten szükséges megválasztani az intézkedéseket, programokat. A nemek illetve korcsoportok szerinti összehasonlítást pedig szintén diagrammal, éves bontásban érdemes szemléltetni:

Regisztrált elkövetők száma Kiskerecsenyfelső-pusztai településen								
Év:	Regisztrált elkövetők száma:							
	férfi:				nő:			
	gyermek	felöltt	idős	összesen:	gyermek	felöltt	idős	összesen:
2018	1	30	5	36	1	5	2	8
2019	2	50	7	59	1	7	2	10
2020	1	50	8	59	4	4	4	12
2021	3	60	1	64	2	9	3	14
2022	2	59	4	65	3	2	5	10

A regisztrált elkövetőket, elkövetéseket tartalmazó adatokat az elkövetett bűncselekmény típusa szerint is rendezhetjük, így az elemzés végeztével meg tudjuk mondani, hogy az elkövetők mekkora része, hány százaléka követ el vagyon elleni, vagy éppen erőszakos cselekményt.

Az elkövetők tekintetében megvizsgálhatjuk azt is, hogy milyen iskolai végzettséggel rendelkeznek. Ez az adat egy komplexebb képet tárhat elénk az elkövetők jellemzőit illetően. Amennyiben az adatok nem tartalmazzák, úgy érdemes iskolai végzettség szerint kategóriákat kialakítanunk a könnyebb munka érdekében.

Regisztrált sértettek és sértetté válások

A regisztrált sértetté válások tekintetében leíró statisztikát készíthetünk számuknak alakulásáról. Ehhez szükséges ismernünk azokat az adatokat, amelyek településünkön a regisztrált sértettek évenkénti megoszlását tartalmazzák. Ennek felhasználásával, grafikon segítségével mutathatjuk be, hogy a vizsgált években nőtt, vagy éppen csökkent a regisztrált sértettek száma. Amennyiben a sértettek vonatkozó, nemek szerinti bontásban is rendelkezésre állnak az adatok, úgy azt is kiszámíthatjuk, hogy az adott év összes regisztrált sértettjének (100%) mekkora részét, hány százalékát teszik ki külön a nők, illetve a férfiak. Amennyiben életkorra vonatkozó adatokkal is rendelkezünk, úgy azt is megvizsgálhatjuk, hogy adott évben településünkön regisztrált sértettek mekkora része, hány százaléka tartozott egyes korcsoportokhoz. Ezeknek a korcsoportoknak a felállításához javasoljuk, hogy a BSR szerinti korcsoporti meghatározásokat alkalmazzuk. Sértettek és elkövetők kapcsolata szerint is megközelíthetjük településünk bűnügyi statisztikai jellemzőit, amennyiben rendelkezésre állnak olyan adatok, amelyek arról rendelkeznek, hogy volt-e (és ha igen, milyen jellegű) kapcsolat a sértettek és elkövetők között.

Hasznos linkek további statisztikai módszerekhez

<http://fizweb.elte.hu/download/Fizika-BSc/Elemi-statisztika/Jegyzet/Stat.pdf>

<https://lexikon.uni-nke.hu/szocikk/leiro-statisztika/>

https://janus.ttk.pte.hu/tamop/kaposvari_anyag/kontra_jozsef/ch05s02.html

<https://www.statokos.com/leiro-statisztika>